

TÜRÜK

2022, Yıl/Year: 10, Sayı/Issue: 31, ISSN: 2147-8872

TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi
TURUK International Language, Literature and Folklore Researches Journal

Geliş Tarihi / Date of Received: 30.11.2022

Kabul Tarihi / Date of Accepted: 20.12.2022

Sayfa / Page: 56-69

Research Article / Araştırma Makalesi

Yazar / Writer:

 Doç. Dr. Ergün ACAR

Sinop Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
eacar@sinop.edu.tr

SINOP VE YÖRESİ AĞIZLARINDA BİTKİ ADLARI

Öz

Sinop, Karadeniz bölgesinde taşıdığı fiziki özelliklerden dolayı zengin bitki örtüsüne sahip bir ilimizdir. Bu zenginlik bitki adlarına da yansımış ve Sinop ağızlarında 549 adet bitki adı derlenmiştir. Adlandırmalar ad bilimsel metotla ele alınmış ve bitki adları üzerinden Türkçenin adlandırma eğilimleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Buna göre bitki adlarından elde edilen veriler ışığında adlandırmaların ad aktarması (bütün yerine parçanın alındığı aktarmalar, parça yerine bütünü alınıdığı aktarmalar), deyim aktarması (insandan doğaya aktarmalar, doğadan insana aktarmalar, doğadaki nesnelere arası aktarmalar) ve güzel adlandırma yoluyla yapıldığı görülmüştür. Adlar; biçim, tat, koku, renk, yer-mevkii, yapı, sayı, zaman, meslek, kişi, organ, hastalık, eşya, şahıs, hayvan gibi belirleyicilere dayanmıştır. Bitkilerin işlevsel özellikleri ya da ad verenlerin tutumları bu belirleyicilerin en baskınını öne çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bitki Adları, Sinop ve Yöresi Ağızları, Adbilim, Söz varlığı.

PLANT NAMES IN THE DIALECT OF THE DIALECT OF SINOP AND ITS DISTRICTS

Abstract

Sinop is a province with rich vegetation due to its physical characteristics in the Black Sea region. This richness is also reflected in the plant names and 549 plant names have been compiled in Sinop dialects. The nomenclatures were handled with the onomastic method and the naming tendencies of Turkish were tried to be determined through plant names. Accordingly, in the light of the data obtained from plant names, it has been seen that naming is done by transferring names (transferring the part instead of the whole, transferring the whole instead of the part), transferring the idioms

(transferring from person to nature, transferring from nature to human, transferring between objects in nature) and beautiful naming. Names; form, taste, smell, color, place-location, structure, number, time, occupation, name of person, name of organ, name of disease, name of property, name of person, name of animal. The functional characteristics of the plants or the attitudes of the naming agents highlighted the most dominant of these determinants.

Keywords: Plant names, The Dialect of Sinop and Its Districts, Onomatology, Vocabulary.

Giriş

Sinop, Türkiye'nin kuzeyinde, Batı ve Orta Karadeniz bölgesinin kesiştiği 5862 kilometrekare alana sahip bir ilimizdir. Güneyinde Çorum, batısında Kastamonu, güneydoğusunda Samsun, kuzeyinde ise Karadeniz bulunmaktadır. İlin fiziki yapısı genel olarak dağlık ve engebeldir. Boyabat ve Durağan ilçelerinde Kızılırmak vadisi boyunca uzanan ovalar dışında kayda değer bir düzlük alan bulunmamaktadır. En yüksek dağlar Çangal, Soğuksu, Elekdağ ve Dranaz dağları; en önemli akarsular Gökırmak, Karasu, Kanlıçay, Çatalzeytin, Kabalı, Ayancık ve Sarımsak çaylarıdır (Komisyon, 1973:13). Kıyı bölgeler nemli ve ılıman, iç kısımlarsa karasal iklime sahiptir. İlin sahip olduğu bu iklim ve fiziki şartlar zengin bitki örtüsü gelişimini sağlamıştır. Yörede hayvanlara yedirilen, sağaltımlarda kullanılan, boyası çıkarılan, satılan, çayı içilen, yemeği yapılan oldukça bitki vardır. İnsan yaşamına da nüfus eden bu bitkilerin dile yansımaları kaçınılmaz olmuştur.

Ağızlar, söz varlığı ve söz türetme bakımından standart dile göre daha geniş beceriye sahip dil yapılarıdır. Hayvan adları, bitki adları, organ adları, yer adları, araç-gereç adları, soyut ve duygusal kavramlar, tutum ve davranış adları gibi pek çok sözcük buna örnek verilebilir. Anlatılmak istenen kavram, onunla bir yönden yakınlığı, benzerliği, ilişkisi olan başka bir kavramla anlatılır (Aksan, 2006:62). Sinop ve yöresi ağızlarında bitkilere ad verme daha çok ad aktarması, deyim aktarması, eşadlılık, güzel adlandırma gibi yollarla yapılır. Bütünün yerine parçanın alınması ya da parçanın yerine bütünün alınması en çok görülen ad aktarması biçimleridir. Bitkilerin renk, sap, doku, tat, koku, incelik-kalınlık, dayanıklılık gibi fiziksel özelliklerinin yanında yetişme zamanı ve şifa özellikleri adlandırmada belirleyici olmuştur. Ayrıca birey ya da toplumun inancı, geçmişi, kültürü, beslenme alışkanlığı, geçim şartları da adlandırmada etkilidir. Adlandırmaların yapı biçimleri ise daha çok belirtisiz isim tamlaması, sıfat tamlaması, sıfat-fiil öbeği ve tek sözcük şeklinde kurulur.

Yöntem

Çalışmamıza kaynak oluşturan bitki adları 2011-2018 yılları arasında Sinop'ta yapmış olduğumuz derlemelere dayanmaktadır. Adlandırmalar ad bilimsel metotla ele alınmış olup bitkilerin öne çıkan belirleyici ve yapı özellikleri ortaya konmuştur. Öte yandan diğer disiplinlere katkı sunmak üzere yöresel adların yanına Latince adlar da eklenmiştir. Latince adlar, mobil cihazlara yüklenen Pl@ntNet uygulamasıyla tespit edilmiştir. Sahada ulaşamayıp cihaza okutamadığımız bazı bitkilerin yalnızca yöresel adları verilmiştir.

Adlandırmalarda Öne Çıkan Belirleyiciler

1. Biçime Göre Yapılan Adlandırmalar: ayruk otu, börtlek, avu dalı, başak, çengel, gabartmak otu, gabaldayuk, gabanak otu, gabalak, gocuköstek, gocabaş, ince ot, kaba mancar, kabalak, kapalı guşekmeği, kılçık, cimcime.

2. Tat ve Kokuya Göre Yapılan Adlandırmalar: acı düğlek, acı gabaldayuk, acı gavun, acı güvek, acı marul, acı ot, acı şalaka, acımcak, acumuk, acurga, ana baba kokusu, avu otu, avu dalı, tatlıyuğ, kokmuş ot.

3. Hayvan Adlarıyla Yapılan Adlandırmalar: aru çiçeği, aru otu, ayvadana, atkuyruğu, ayugulağı, atkestanesi, boğadiken, çakal gavunu, çayan otu, danadili, davşanelması, deve mancarı, deve tiken, devetiken kökü, domuz eriği, domuz arşağı, yılanyatağı, eşek diken, eşekdili, tavşan çiçeği, tavukayağı, tekesakalı, tırtıl, tilkiguyruğu, garagurtbağı, gazaya, garga çiğdemi, garga keleş, garga otu, garga sarımsağı, garga sovanı, gatırguyruğu, gazıyak, geçisakalu, guguk otu, guşekmē, guşkonmaz, guş üzümü, it keleş, kapalı guşekmeği, karga soğanı, kazıyak, kedidırnağı, kedidili, kedikuyruğu, kedimertmeni, kedi otu, keleş otu, kurbağa otu, kuşevini, kuşkonmaz, kuş otu, kuş üzümü, kuşekmeği, köpek otu, koyungözü, koyun otu, porsuk otu, sığırdili, sığırkuyruğu, saka çiçeği, sakarca, sakarcuk, sinek diken, sinek otu, yilankavuğu.

4. Rengine Göre Yapılan Adlandırmalar: akça bağ, altın otu, altınbaş, bozgulak, beyaz havuç, çakurtiken, gara çayır, gara diken, gara mancar, gara mancar çiçeği, gara ot, garagavuk, garabaş otu, garaca örük, gara üzüm, garagurtbağı, gızılca, gızılca yuk mancarı, gökçe, karabaş, karagöz çiçeği, karamuk, kızılayrık, kızılca, kızıl koyuk, sarıçiçek.

5. Yapısal Özelliğe Göre Yapılan Adlandırmalar: bıtırak, dariözü, yapışak, yapışan ot, yapışkan otu, yapuşuk diken, yayılance, görpene, haşlanmış alam, küllüce, pamuk ot, patlak otu, patlanguç çalısı, patlayuk, sütlüyen mancarı, sütlü ot, sütlügavuk, sütleleyen otu.

6. Sayılarla Yapılan Adlandırmalar: beşgardeş, dokuzdepe, üç yapraklı ot, kırk otu, kırkayak otu, kırkminare.

7. Organ Adlarıyla Yapılan Adlandırmalar: altınbaş, arapsacı, atkuyruğu, bozgulak, ayugulağı, bıyık otu, damar otu, danadili, dedesakalı, gan otu, tavukayağı, tekesakalı, tilkiguyruğu, garabaş otu, gazaya, gaynanadili, gazıyak, geçisakalu, göz otu, gözdişi, kalp otu, karabaş, karagöz çiçeği, kedidırnağı, kedidili, kedikuyruğu, koyungözü, pezi yaprağı, pezü, pözü, sığırdili, sığırkuyruğu.

8. Hastalık Adlarıyla Yapılan Adlandırmalar: bertük otu, yara otu, yara yaprağı, ganser ilacı, mayasur otu, sarılık otu, siğil otu, sinil otu, sivil otu, temrō.

9. Eşya Adlarıyla Yapılan Adlandırmalar: aşk merdimanı, bilya çiçeği, çam misketi, gümüş otu, hamaylu, kayışkoparan, kedimerdiveni, küpe çiçeği, merdiven otu, saban otu, sabun otu.

10. Yer Adlarıyla Yapılan Adlandırmalar: adainciri, ankara çiydemi, alaman bamyası, bostan otu, bük üzümü, çaltu diken, çay gabaldayuğu, çayır otu, dağ çiçeği (I), dağ çileği (II), dağ marulu, dağ menekşesi, dağ üzümü, dağdeviren, dere mancarı, dere menekşesi, çukur otu, dokuzdepe, yılanyatağı, firenk üzümü, gulut, gum çiçeği, ıstafan, kırçayı, kır menekşesi, köygöçerten, kum zambak, mezar çiçeği, pazı mancarı, pazı yaprağı, pazu, saz, sazağan otu, sazak, sazalak gamış, sazan, sazlık, su nanesi, su otu, su teresi, su tuzağı, su üzümü.

11. Akraba/Şahıs Adlarıyla Yapılan Adlandırmalar: beşgardeş, bey mancarı, dedesakalı, ebeğömece, dulavrat otu, fatmagül çiçeği, gaynanadili, gaynana diken, gelin çiçeği, gelüncük, güyō otu, peygamber çiçeği.

12. Meslek Adlarıyla Yapılan Adlandırmalar: bezirgen, çobançırası, çobanekmeği.

13. Ağaç/Bitki Adlarıyla Yapılan Adlandırmalar: çam otu, çay otu, çetlemük, çörtük, diken gülü, gülbahar.

14. Zaman Adlarıyla Yapılan Adlandırmalar: yaz çiçeği, yirmi üç nisan çiçeği, hıdırellez çiçeği.

Adlandırmaların Yapısı

1. Belirtisiz İsim Tamlamasıyla Yapılan Adlandırmalar: ada inciri, alaman bamyası, alıç içi, altın otu, ankara çiydemi, aru çiçeği, aru otu, armut çiçeği, aşk merdimanı, at cırtlağı, atkestanesi, atkuyruğu, avu dalı, avu otu, ayruk otu, ayugulağı, belergen otu, bertük otu, bey mancarı, bıyık otu, boğadikeni, bostan otu, bük mancarı, bük üzümü, bürük üzümü, cırcımuk otu, cırcumuk pancarı, cükündür mancarı, çakal gavunu, çaltu dikenini, çam misketi, çam otu, çay gabaldayuğu, çay otu, çayan otu, çayır otu, çicen otu, çobançırması, çobanekmeği, çukur otu, cükündür yaprağı, dağ çiçeği (I), dağ çileği (II), dağ marulu, dağ menekşesi, dağ üzümü, damar otu, danadili, dariözü, daru otu, davşanelması, dedesakalı, deniz börülcesi, dere mancarı, dere menekşesi, devetikenini, devetikenini kökü, diken gülü, diken ucu, domuzarşağı, domuzeriği, dua çiçeği, dulavrat otu, ebegömece, ebucehil gavunu, efelik otu, eşek dikenini, eşekdili, eşlik otu, evegümece, eveyik mancarı, eveyük otu, fatmagül çiçeği, firenk üzümü, gabanak otu, gabartmak otu, ganser ilacı, gara mancar çiçeği, garabaş otu, garga çiğdemi, gargakeleği, garga otu, garga sarımsağı, garga sovanı, gargu otu, gatırguyruğu, gavuk otu, gaya çiçeği, gaya otu, gayinnadili, gaymak mancarı, gaynana dikenini, gaynanadili, gazandibi, geçisakalu, gelin çiçeği, gelin eli, gıcı boku, gıvışgan otu, gıyık otu, gızılcaşuk mancarı, goşluk otu, göz otu, gözdişi, guguk otu, gum çiçeği, guşekmē, guşüzümü, guyō otu, gümüş otu, günüşiği çiçeği, havuç otu, hıdırellez çiçeği, hına otu, hulu mancarı, itkeleği, kalp otu, karga soğanı, kartopu, kavlan yaprağı, kavun yaprağı, kaya çiçeği, kaya elvertisi, kedidırnağı, kedidili, kedikuyruğu, kedimertmeni, kedimerdiveni, kedi otu, kemre otu, keten çiçeği, kır menekşesi, kırk otu, kırkayak otu, kiraz çiçeği, kireç çiçeği, kokmuş otu, koyungözü, koyun otu, köknar ağacı, köpek otu, kurbağa otu, kuş otu, kuş üzümü, kuşekmeği, küpe çiçeği, lale gülü, lamzam çiçeği, mayasur otu, menekşe yaprağı, merdiven otu, meşe polomiti, mezar çiçeği, mum çiçeği, oğul otu, öbüöbeci, ökse otu, pancar tohumu, pancar yaprağı, patlanguç çalısı, patlak otu, pazı mancarı, pazı yaprağı, peygamber çiçeği, pezi yaprağı, pispis otu, porsuk otu, saban otu, sabun otu, saka çiçeği, sakız otu, sarılık otu, sazağan otu, selvi tongurşağı, sığirdili, sığırguyruğu, sıylam otu, siğil otu, sinek dikenini, sinek otu, siñil otu, sirken mancarı, sirken otu, sivil otu, soğan tohumu, soğucak mancarı, soğukluk otu, somak otu, söğüt tırtılı, su nanesi, su otu, su teresi, su tuzağ, su üzümü, sürgeşik otu, sütleğen otu, sütleleyen otu, sütlüyen mancarı, şam otu, tavşan çiçeği, tavukağacı, tavukayağı, tekesakalı, tezi yaprağı, tiken otu, tikencük otu, tilkiguyruğu, üyüdün otu, üzen otu, tosbō otu, yaban çiçeği, yaban çileği, yaban çöğrügü, yaban evek otu, yaban eveleği, yaban gavuğu, yaban gülü, yaban havucu, yaban inciri, yaban mancarı, yaban menekşesi, yaban otu, yaban üzümü, yaban yulafı, yandak tikenini, yapışkan otu, yapuşuk dikenini, yara otu, yara yaprağı, yatuma çiçeği, yayra çiçeği, yaz çiçeği, yer inciri, yılanyatağı.

2. Sıfat Tamlamasıyla Yapılan Adlandırmalar: acı düğlek, acı gabaldayuk, acı gavun, acı güvek, acı maru, acı ot, acı şalaka, akçabağ, altıbarınak, altınbaş, aşlı yonca, beyaz havuç, beşgardeş, bozgulak, çakurtiken, dikenli kestane, gara çayır, gara diken, gara mancar, gara ot, gara üzüm, garaca örük, garagavuk, gocaköstek, gocabaş, gökgöynek, güccük hurma, ince ot, kırkminare, kızılâyırık, küt eveleyük, mor ot, pamuk ot, sarıçiçek, sarmaşık lahana, sazalak gamış, siğilli gabalak, sütlü ot, sütlügavuk, tikenli ot, üç yapraklı ot, yaban ıspanak, yapışan ot, yabani ıspanak, yabani lale, yabani pırasa, yeşil ot.

3. Sıfat-Fiil Öbeğiyle Yapılan Adlandırmalar: kayışkoparan, köygöçerten, kuşkonmaz, cırtatan, dağdeviren, destebozan, gayışgıran, guşkonmaz.

4. Tek Kelimededen Oluşan Adlandırmalar: acebek, acımcak, acuk, acumuk, acurga, ahlal, arduç, arpağan, başak, bezirgen, bıcırgan, bıcırick, bitirak, bilyedün, bünk, büzen, büzlengüç,

cırdatan, cırtlağan, çangal, çengel, çıratan, çevit, çıtık, çim, çimen, çivan, çöğür, çörtük, dafne, dağın, darama, davgun, dölüce, efelek, ebelek, eflatun, egröltü, eherti, ekin, elertü, elicek, elverti, endirek, ererti, etire, evelek, eveleyük, evelik, evenk, evlentü, evrelti, eyrelti, fesleğen, fıslık, fodan, furç, gabalak, gabaldayuk, galdırağ, galdırayıh, galdırayuk, galdırık, galdırok, galdurayak, galdurō, galmaşah, gamış, gantaron, gavana, gavlak, gazaya, gazēra, gazıyak, geven, gındıra, gıcırdayuk, gıcırayuk, gıremşe, gırışayıh, gırışayuk, gırışō, gırıştayık, gırnap, gırırışık, gırışayuk, gırırışayuk, gırırışayuk, gızılca, gozguç, gökçe, görpene, gulut, hardal, hardala, hamaylu, havasiye, hotan, huguk, ısbatan, ıspıt, ıstafan, ilengür, kabalak, kaldırek, kaldırıyık, kaldırık, karamuk, karabaş, kartopu, kaymaklık, kazıyak, kekük, keşür, keşüş, keyniç, kılçık, kırçan, kızılca, kinzi, kiren, kohurcak, kökçe, küllüce, madamak, madımalak, mancar, mendek, enentere, mengen, merulcan, mergüz, namzan, natır, narpuz, övez, patlayuk, pazu, pezü, pırnal, pıtırcuk, pıtırşak, pıretün, polen, pözü, purç, purçak, püğretün, sakarca, saz, sazak, sazan, sazlık, sırğan, sınık, sıylan, sirken, soymuk, şalba, şelep, şert, şıy, tafana, temrō, tekcelce, tetere, tırtıl, tikence, torç, tōngel, tupluk, yapışak, yarpuz, yemiş, yelgeçik, yelepek, yelmük, yemişen, yemlik, yeytün, yılgun, yimlik, yitün, yergeşik, zıbidık, zılbirt, zılbıt, zılıf, zılvıt.

No	Yöresel Adı	Latince Adı	Derleme Yeri
1	acebek	Salicornia europaea	Merkez-Korucuk Mah.
2	acı düğlek	Ecbalium elaterium	Türkelı-Sarmaşık
3	acı gabaldayuk	Petasites hybridus	Erfelek-Hürremşah
4	acı gavun	Ecbalium elaterium	Boyabat-Kılıçlı
5	acı güvek	Taraxacum officinale	Gerze-Sazak
6	acı marul	Taraxacum officinale	Gerze-Sarımsak
7	acı ot	Nasturtium officinale	Gerze
8	acı sütleyen	Euphorbia pekinensis	Erfelek-Güven
9	acı şalaka	Ecbalium elaterium	Erfelek-Akçaçam
10	acımcaık		Gerze-Tatlıcak
11	acuk	Malus sylvestris	Erfelek-Hasandere
12	acumuk	Vaccinium myrfillus	Dikmen-Bucak
13	acurga	Armoracia rusticana	Boyabat
14	ada inciri	Silene vulgaris	Ayancık
15	ahlat	Pyrus elaeagnifolia	Boyabat-Engilekin, Çamlıca, Maruf
16	akçabağ	Ceratonia siliqua	Erfelek-Şerefiye Çobanlar Mah.
17	alaman bamyası	Juniperus drupacea	Erfelek-Soğucalı
18	alıç içi	Crataegus monogyna	Gerze-Çakallı
19	altıbarınak	Plantago major	Erfelek-Değirmencili
20	altın otu	Trigonella foenum-graecum	Gerze-Sarımsak
21	altınbaş	Helichrysum arenarium	Gerze-Sarıyer
22	ana baba kokusu	Origanum majorana	Erfelek
23	ankara çiydemi	Crous speciosus xantholaimos	Ayancık-Sakarabaşı
24	arapsacı	Foeniculum vulgare	Erfelek-Abdurrahmanpaşa
25	arduç	Salicornia europaea	Durağan-Çerçiler
26	aru çiçeği	Raphanus raphanistrum	Durağan-Hacıoğlan
27	aru otu	Plantago	Durağan-Hacıoğlan
28	armut çiçeği	Crataegus monogyna	Ayancık-Taraklı, Abdülkadir
29	arpağan	Elymus glaucus	Boyabat-Çamlıca
30	aşık merdimanı	Pteridium aquilinum	Boyabat-Osman
31	aşlı yonca	Trifolium	Ayancık-Sakarabaşı
32	at cırtlağı		Durağan-Çaltıcak
33	atkeşanesi	Aesculus ippocastanum	Ayancık-Ağaçlı, Harzana
34	atkuyruğu	Amaranthus	Merkez-Dibekli; Erfelek-Soğucalı
35	avu dalı	Rhododendron ponticum	Erfelek-Merkez Kınık Mah.
36	avu otu	Rhododendron ponticum	Erfelek
37	ayruk otu	Elymus repens	Durağan-Hacıoğlan
38	ayugulağı	Petasites hybridus	Merkez-Bostancılı Akdoğan Mah.
39	ayvadana		Ayancık-Doğanlı Hüner Mah.
40	başak	Lolium temulentum	Durağan-Merkez
41	belergen otu		Erfelek-Merkez Kınık Mah.

42	bertük otu	Plantago	Merkez-Sazlı; Boyabat-Koçak
43	beşgardeş	Origanum majorana	Durağan-Sofular
44	bey mancarı	Chenopodium album	Gerze-Merkez
45	beyaz havuç	Cnicus benedictus	Durağan-Hacıoğlu
46	bezirgen	Agropyron cistatum	Boyabat-Yeşilyurt
47	bırcırgan	Mentha pulegium	Boyabat-Arıoğlu
48	bıçırık	Rubus subg. Rubus	Boyabat-Kozanlı
49	bıtırak	Greater burdock	Gerze-Sarıyer, Çakallı, Dikmen-Babalıoğlu
50	bıyık otu	Typha	Durağan-Sarıkadı
51	bilya çiçeği	Arbutus unedo	Erfelek-Merkez
52	bilyedün	Arbutus unedo	Erfelek-Hasandere
53	boğadikeni		Erfelek-Hasandere
54	bostan otu	Chenopodium album	Boyabat-Ilıca
55	bozgulak	Rumex patientia	Dikmen-Yaylabeyi
56	böğürtlen	Rubus subg. Rubus	Erfelek-Gümüşsuyu
57	böğürtleyen	Rubus subg. Rubus	Türkeli
58	börtlek	Rubus subg. Rubus	Gerze
59	bük mancarı	Trachystemon orientalis	Türkeli-Çatakören
60	bük üzümü	Sambucus nigra	Durağan-Kemerbahçe
61	bünk	Salvia fruticosa	Durağan-Çerçiler
62	bürük üzümü	Sambucus nigra	Boyabat-Osman
63	büzen	Hedera helix	Dikmen-Yumaklı
64	büzlengüç		Türkeli-Hacıköy
65	cırcımuk otu	Theligionum cynocrambe	Ayancık-Tarakçı; Erfelek-Merkez Kınık Mah.
66	cırcırık	Theligionum cynocrambe	Merkez-Osmaniye
67	cırcumuk pancarı	Asphodelus aestivus	Türkeli-Gencek
68	cırdatan (I)		Boyabat
69	cırdatan (II)		Boyabat
70	cırmık mancarı	Trailing ice plant	Gerze-Yakadibi
71	cırtatan	Ecbalium elaterium	Gerze-Sazak
72	cırtlağan	Ecbalium elaterium	Gerze-Acısü
73	cimcime		Boyabat
74	cukcuk	Smilax	Gerze-Yenikent
75	cükündür mancarı	Beta vulgaris var. Cicla	Durağan-Cevizlibağ
76	çakal gavunu	Ecbalium elaterium	Erfelek-Şerefiye
77	çakurtiken	Lavandula stoechas	Boyabat-Darıözü, Ayancık-Ağaçlı, Erfelek-Hasandere
78	çaltu diken		Gerze-Merkez
79	çam misketi	Juniperus drupacea	Ayancık-Uzunçam
80	çam otu	Amaranthus	Ayancık-Çamyayla, Erfelek-Değirmencili
81	çangal		Ayancık-Erikli
82	çay gabaldayuğu		Erfelek-Hürremşah
83	çay otu	Thymus vulgaris	Merkez-Akbaş
84	çayan otu		Ayancık-Yenice
85	çayır otu	Artemisia absinthium	Durağan-Sofular
86	çengel		Dikmen-Bucak
87	çetlemük		Boyabat-Darıözü
88	çevit	Rosa canina	Erfelek-Şerefiye Çobanoğlu Mah.
89	çıratan	Ecbalium elaterium	Dikmen-Dağköy
90	çıtık	Pistacia terebinthus	Boyabat-Çamlıca; Saraydüzü-Akbelen, Bahşalı
91	çıtık	Tohium redberry	Boyabat-Çamlıca, Saraydüzü-Akbelen, Bahşalı
92	çicen otu	Lavandula stoechas	Merkez-Lala
93	çim	Elymus repens	Durağan-Çorakyüzü
94	çimen	Elymus repens	Durağan-Kemerbahçe, Boyabat-Merkez
95	çivan	Achillea millefolium	Merkez-Aloğlu; Ayancık-Sakarabaşı
96	çobançırması		Boyabat ve yöresi
97	çobanekmeği	Smilax	Türkeli-Ayaz
98	çöğür (I)		Boyabat
99	çöğür (II)		Boyabat
100	çörtük	Malus sylvestris	Erfelek-Değirmencili
101	çukur otu	Silybum marianum	Boyabat-Yeşilyurt
102	çükündür yaprağı	Rumex acetosella	Dikmen-Babalıoğlu

TÜRÜK

Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi

2022, Yıl 10, Sayı: 31

Issn: 2147-8872

103	dafne	Phytolacca decandra	Merkez-Mertoğlu
104	dağ çiçeği (I)	Saintpaulia ionantha	Durağan-Sofular, Merkez-Akbaş
105	dağ çileği (II)	Sambucus nigra	Erfelek-Şerefiye Çobanoğlu Mah., Gümüşsuyu
106	dağ marulu	Primula	Gerze-Sarıyer
107	dağ menekşesi	Primula	Erfelek-Çelen, Gümüşsuyu
108	dağ üzümü	Viscum album	Boyabat-Dodurga
109	dağdeviren	Artemisia absinthium	Erfelek
110	dağın		Durağan-Dereli
111	damar otu	Plantago major	Merkez-Taypaklı
112	danadili	Arum	Erfelek-Şerefiye
113	darama		Boyabat-Gazidere
114	darıözü	Greater burdock	Ayancık-Alıköy; Boyabat
115	darı otu	Elymus repens	Boyabat-Darıözü
116	davgun	Xanthium strumarium	Boyabat ve yöresi
117	davşanelması	Tohium redberry	Boyabat ve yöresi
118	dedesakalı	Tropogon angustifolium	Boyabat-Salar
119	deniz börülçesi	Salicornia europaea	Ayancık-Sakarabaşı
120	dere mancarı	Trachystemon orientalis	Gerze-Tatlıcak, Çakallı
121	dere menekşesi	Saintpaulia ionantha	Merkez-Dizdaroğlu
122	destebozan		Merkez-Akbaş
123	deve mancarı	Trachystemon orientalis	Durağan-Uzunöz
124	devetiken	Arctium lappa	Durağan-Cevizlibağ; Boyabat-Osman; Merkez-Taşmanlı
125	devetiken kökü	Cnicus benedictus	Durağan-Sofular
126	diken çili	Smilax	Erfelek-Mecitözü
127	diken gültü	Arctium lappa	Durağan-Çerçiler
128	dikenli kestane	aesculus ippocastanum	Dikmen-Babalıoğlu
129	diken ucu	Smilax	Türkeli-Yapraklı
130	dokuzdepe	Malva sylvestris	Boyabat-Osman
131	domuzarşağı	Lupinus albus	Dikmen-Göllü, Çukurcaalan, Bucak
132	domuzeriği	Prunus divaricata	Dikmen-Babalıoğlu
133	dölüce		Erfelek-Hürremşah, Dikmen-Küçük kızık
134	dua çiçeği	Astragalus membranaceus	Erfelek
135	dulavrat otu	Greater burdock	Ayancık-Sakarabaşı
136	ebegömece	Malva sylvestris	Gerze; Erfelek-Merkez Kınık Mah.; Boyabat-Ilıca
137	ebelek	Rumex patientia	Boyabat-Kılıçlı
138	ebucehil gavunu	Ecbalium elaterium	Erfelek-Yarenler
139	efelek	Rumex patientia	Durağan-Hacıoğlu, Boyabat-Merkez
140	efelik otu		Boyabat
141	eflatun	Tracheophyta	Merkez-Dizdaroğlu
142	egröltü	Tracheophyta	Durağan-Sofular
143	eherti	Tracheophyta	Merkez-Lala
144	ekin	Elymus repens	Merkez-Lala
145	elertü	Tracheophyta	Durağan-Kemerbahçe
146	elgüvan	Philomis armeniaca	Durağan-Sofular, Kozcuğaz
147	elicek		Saraydüzü-Zaimköy
148	elverti	Tracheophyta	Erfelek-Mertoğlu; Merkez-Çiftlik, Kabalı, Taypaklı
149	endirek	Arbutus unedo	Durağan-Kemerbahçe
150	ererti	Tracheophyta	Durağan-Sarıkadı
151	eşek diken	Arctium lappa	Gerze-Babalıoğlu; Durağan-Hacıoğlu; Boyabat-Kılıçlı
152	eşekdili	Cirsium	Boyabat-Sarıağaççayırı
153	eşelek		Boyabat-Kayaboğazı
154	eşlik otu	Plantago major	Durağan-Kemerbahçe
155	etire		Saraydüzü-Çampaşalı
156	evgümece	Malva sylvestris	Merkez-Osmaniye
157	evelek	Tringa totanus	Durağan- Ayvacık
158	eveleyük	Rumex patientia	Durağan-Çerçiler
159	evelik	Rumex patientia	Durağan-Sarıkadı
160	evenk		Erfelek-Yeniköy
161	eveyik mancarı	Rumex patientia	Erfelek-Şerefiye
162	eveyük otu	Rumex patientia	Ayancık-Abdulkadir
163	evlentü	Tracheophyta	Erfelek-Hürremşah

164	evrelti	Tracheophyta	Merkez-Aloğlu
165	eyrelti	Tracheophyta	Boyabat-Kılıçlı
166	fatma ana otu		Erfelek-Merkez Kınık Mah.
167	fatmagül çiçeği		Erfelek-Gümüşsuyu
168	fesleğen	Chenopodium album	Merkez-Lala
169	fıslık		Erfelek-Hürremşah
170	firenk üzümü	Sambucus nigra	Merkez-Uzungürgen
171	fodan	Trachystemon orientalis	Türkeli-Çatakören
172	fuç	Viscum album	Durağan-Sarıkadı
173	gabalak	Trachystemon orientalis	Durağan-Hacıoğlu
174	gabaldayuk	Greater burdock	Erfelek-Gümüşsuyu
175	gabanak otu	Trachystemon orientalis	Boyabat-Karacaören, Kadınlı
176	gabartmak otu	Salvia fruticosa	Durağan-Kemerbahçe
177	galdıraş	Trachystemon orientalis	Ayancık-Sakarabaşı
178	galdırayı	Trachystemon orientalis	Durağan-Çorakyüzü; Boyabat-Salır
179	galdırayuk	Trachystemon orientalis	Boyabat-Salar
180	galdırık	Trachystemon orientalis	Durağan-Kemerbahçe
181	galdırok	Trachystemon orientalis	Boyabat-Sarıağaçyayı
182	galdurayak	Trachystemon orientalis	Boyabat
183	galdurō	Trachystemon orientalis	Durağan-Çerçiler Boyabat
184	galmaşah	Lacina	Durağan-Bayat
185	gamiş	Phragmites australis	Boyabat-Karacaören
186	gan otu	Sorghum halepense	Gerze-Yenikent Sarıca Mah.
187	ganser ilacı	Achillea millefolium	Boyabat-Ilıca
188	gantaron	Achillea millefolium	Durağan-Çorakyüzü
189	gara çayır		Boyabat-Karacaören
190	gara diken	Cirsium	Boyabat-Kadınlı
191	gara mancar	Brassica juncea	Durağan-Hacıoğlu, Boyabat-Kılıçlı
192	gara mancar çiçeği	Isatis arenaria	Merkez-Dizdaroğlu
193	gara ot	Plantago major	Durağan-Çorakyüzü
194	gara üzüm	Sambucus nigra	Merkez-Taypaklı
195	garabaş otu	Plantago	Durağan-Çorakyüzü
196	garaca örük		Boyabat-Kılıçlı
197	garagavuk	Sanchus oleraceus	Erfelek-Gümüşsuyu
198	garagurtbağı	Clematis vitalba	Erfelek-Şerefiye Çobanlar Mah.
199	garga çiğdemi	Crocus sativus	Boyabat-Dodurga
200	gargakeleği	Ecbalium elaterium	Dikmen-Karakoyun
201	garga otu	Pancreaticum maritimum	Boyabat-Çattepe
202	garga sarımsağı	Allium ursinum	Gerze-Merkez
203	garga sovanı	Allium subhirsutum	Erfelek-Hürremşah
204	gargu otu		Erfelek-Hürremşah
205	gatırguyruğu		Erfelek-Merkez Kınık Mah.
206	gavana	Gundelia tournafartii	Merkez-Korucuk Mah.; Ayancık-Ağaçlı
207	gavlak	Platanus orientalis	Türkeli-Yeşiloba; Ayancık-Doğanlı
208	gavuk otu	Armoracia rusticana	Ayancık-Erdemli
209	gavuncuk	Capparis spinosa	Durağan-Çayağzı
210	gaya çiçeği	Chelidonium majus	Erfelek-Hürremşah
211	gaya otu	Chelidonium majus	Erfelek-Hürremşah
212	gayınnadili		Boyabat-Darıözü
213	gayışgıran	Helichrysum arenarium	Dikmen-Yumaklı
214	gaymak mancarı	Chenopodium album	Durağan-Çorakyüzü; Boyabat-Osman
215	gaynana dikenli	Arctium lappa	Merkez-Kozcuğaz
216	gaynanadili	Tragopogon reticulatus	Boyabat-Kadınlı
217	gazandibi	Solanum nigrum	Boyabat-Karacaören
218	gazaya	Carpobrotus edulis	Saraydüzü-Zaimköy, Akpınar
219	gazera	Echinochloa crus-galli	Erfelek-Şerefiye Çobanlar Mah.
220	gazguç		Boyabat-Yiğren, Alibeyli
221	gazıyak	Carpobrotus edulis	Erfelek-Merkez Kınık Mah.; Merkez-Bostancılı
222	gazō otu	Carpobrotus edulis	Saraydüzü-Karaçaygöleti
	geçisakalu		Boyabat-Çamlıca, Darıözü
223	gelin çiçeği	Papaver rhoeas	Ayancık-Uzunçam

TÜRÜK

Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi

2022, Yıl 10, Sayı: 31

Issn: 2147-8872

224	gelin eli	Papaver rhoeas	Boyabat-Kadınlı
225	gelüncük	Silybum marianun	Durağan-Sarıkadı
226	geven	Arctium lappa	Merkez-Uzungürgen
227	gıcı boku		Boyabat-Çorak
228	gıcrayuk	Theligionum cynocrambe	Durağan-Çorakyüzü
229	gıcrıdayuk	Theligionum cynocrambe	Boyabat-Darıözü
230	gıdırdayuk	Theligionum cynocrambe	Durağan-Merkez
231	gındıra	Typha angustifolia	Merkez-Korucuk Sarıgül Mevkii
232	gıremşe	Asparagus stipularis	Boyabat-Karacaören
233	gırışayıh	Portulaca oleracea	Boyabat-Kılıçlı
234	gırışayuk	Trachystemon orientalis	Boyabat-Çaybaşı
235	gırışö	Trachystemon orientalis	Dikmen-Yumaklı
236	gırıştayık	Rumex acetosella	Durağan-Çerçiler
237	gırnap		Boyabat-Kadınlı
238	gıvıışgan otu	Trachystemon orientalis	Boyabat
239	gıvrıışık	Polygonum cognatum	Merkez-Lala
240	gıvısayuk	Trachystemon orientalis	Boyabat-Bağlıca
241	gıyık otu	Arum	Ayancık-Çamyayla
242	gıyırşayuk	Theligionum cynocrambe	Boyabat-Darıözü
243	gıyışayuk	Isatis arenaria	Boyabat-Yeşilyurt
244	gızılca	Tringa totanus	Boyabat-İlica
245	gızılcaayuk mancarı	Trachystemon orientalis	Erfelek-Hürremşah
246	gocaköstek	Rubus subg. Rubus	Merkez-Akbaş
247	gocabaş	Beta vulgaris subsp	Boyabat
248	goşluk otu	Malva sylvestris	Durağan-Çorakyüzü
249	gozguç		Boyabat-Bağlıca, yiğren
250	gökçe	Viscum album	Durağan-Sofular
251	gökgöynek	Linum usitatissimum	Erfelek-Ormantepe
252	görpene	Elymus repens	Boyabat-İlica
253	göz otu	Peganum harmala	Durağan-Sofular; Boyabat-Dodurga
254	gözdişi		Ayancık-Doğanlı Hümer Mah.
255	guguk otu	Polygonum bistorta	Erfelek-Hasandere, Soğucalı, Gümüşsuyu
256	gulut	Ribes nigrum	Merkez-Eymür
257	gum çiçeği	Panacratium maritimum	Durağan-Sofular
258	guşekmē	Carpobrotus edulis	Gerze-Tatlıcak; Durağan-Çorakyüzü; Boyabat-Çattepe
259	guşkonmaz	Arctium lappa	Boyabat-Çattepe
260	guşüzümü	Sambucus nigra	Boyabat-Çattepe
261	guyō otu		Dikmen-Göllü, Çukurcaalan, Bucak
262	güccük hurma	Phytolacca decandra	Merkez-Lala
263	gülbahar	Asphodelus	Boyabat-Yeşilyurt
264	gümüş otu	Amaranthus	Erfelek-Gümüşsuyu, Soğucalı; Gerze-Sarıyer
265	gümüş çiçeği	Tragopogon reticulatus	Erfelek
266	hamaylu		Erfelek-Hürremşah
267	hardal	Lepidium sativum	Durağan
268	hardala	Lepidium sativum	Boyabat-Sarıgaççayırı
269	haselma çiçeği		Merkez-Akbaş
270	haşlanmamış alma	Malus sylvertis	Erfelek-Hasandere
271	havasiye	Plantago major	Durağan-Çerçiler
272	havuç otu	Cnicus benedictus	Durağan-Merkez; Merkez-Dizdaroglu
273	hidirellez çiçeği	Crocus sativus	Merkez-Lala
274	hına otu	Origanum majorana	Durağan-Çorakyüzü
275	hotan	Trachystemon orientalis	Durağan-Kemerbahçe
276	huguk	Polygonum bistorta	Erfelek-Kınık Mah.
277	hulu mancarı	Brassica oleracea Acephala	Türkeli-Satı
278	ısbatan	Raphanus raphanistrum	Merkez-Dibekli, Durağan-Çerçiler
279	ıspıt	Trachystemon orientalis	Ayancık-Merkez
280	ıstafan	Raphanus raphanistrum	Boyabat-Çattepe
281	ilengür		Durağan-Sofular
282	ince ot	Typha	Merkez-Lala
283	itkeleği	Ecbalium elaterium	Gerze-Sarıç
284	kaba mancar	Silybum marianun	Durağan-Sofular

285	kabalak	Trachystemon orientalis	Durağan-Sofular
286	kaldırarak	Trachystemon orientalis	Ayancık-Sakarabaşı
287	kaldırarak	Trachystemon orientalis	Durağan-Merkez; Boyabat-Merkez,
288	kaldırek	Trachystemon orientalis	Merkez-Kozcuğaz
289	kaldırıyık	Trachystemon orientalis	Gerze-Çakallı
290	kaldırık	Trachystemon orientalis	Merkez-Lala
291	kalp otu	Plantago major	Ayancık-Sakarabaşı; Merkez-Lala
292	kamış otu	Acorus calamus	Dikmen-Babaloğlu
293	kapalı guşekmeği	Chenopodium album	Boyabat-Çattepe
294	karabaş	Plantago	Merkez-Uzungürgen
295	karagöz çiçeği	Inula helenium	Ayancık-Sakarabaşı
296	karamuk	Vaccinium myrfillus	Merkez-Korucuk Sarıgül Mah.
297	karga soğanı	Allium sativum	Dikmen-Merkez
298	kartopu	Saponaria officinalis	Merkez-Aloğlu
299	kavlan yaprağı	Chenopodium album	Erfelek
300	kavun yaprağı	Aelia rostrata	Erfelek
301	kaya çiçeği	Chelidonium majus	Erfelek-Çelen
302	kaya elvertisi		Merkez-Dibekli
303	kayışkoparan	Helichrysum arenarium	Ayancık-Gürsöku
304	kaymaklık		Durağan-Çayağzı
305	kazıyak	Carpobrotus edulis	Ayancık-Harzana, Aliköy
306	kedidırnağı		Merkez-Akbaş
307	kedidili	Tropogon angustifolium	Ayancık-Sakarabaşı
308	kedikuyruğu	Acorus calamus	Erfelek-Hasandere
309	kedimerdiveni	Amaranthus	Erfelek-Salı, Hasandere
310	kedimertmeni	Amaranthus	Erfelek-Merkez Kınık Mah.
311	kedimerdiveni	Amaranthus	Erfelek-Salı
312	kedı otu	Foxtai	Boyabat-Osman
313	kekük	Artemisia absinthium	Boyabat-Salar
314	kelebek otu	Amaranthus retroflexus	Erfelek-Kınık Mah.
315	kemre otu	Arum	Merkez-Osmaniye Mah.
316	keşür	Cnicus benedictus	Boyabat-Kadın
317	keşüş	Cnicus benedictus	Boyabat-Kılıçlı
318	keten çiçeği	Saintpaulia ionantha	Merkez-Kozcuğaz
319	keyniç	Conium maculatum	Durağan-Çayağzı
320	kılçık	Lolium temulentum	Merkez-Lala
321	kır menekşesi	Primula	Erfelek-Soğucalı, Hasandere
322	kırçan	Smilax	Dikmen-Küplüce
323	kırçayı	Hypericum perforatum	Erfelek-Tombul
324	kırk otu	Arctium lappa	Boyabat-Ilca
325	kırkayak otu	Amaranthus	Ayancık-Ali Köy
326	kırkminare	Amaranthus	Merkez-Korucuk Mah.
327	kızıluyruk	Agropyron repens	Boyabat-Çattepe
328	kızılacak		Ayancık-Aliköy
329	kızılca	Pulmonaria officinalis	Boyabat-Yeşilyurt
330	kızılkozuk	Rumex acetosella	Erfelek-Kınık Mah.
331	kinzi	Papaver rhoeas	Merkez-Dibekli
332	kiraz çiçeği	Achillea millefolium	Dikmen-Babaloğlu Kement Küme Evleri
333	kireç çiçeği	Xanthium	Durağan-Çerçiler
334	kiren	Cornus mas	Türkeli
335	kohurcak	Theligonum cynocrambe	Merkez-Dibekli
336	kokmuş otu	Foeniculum vulgare	Gerze-Yaykıl
337	koyungözü	Raphanus raphanistrum	Dikmen- Babaloğlu Kement Küme Evleri
338	koyun otu	Raphanus raphanistrum	Ayancık-Abdülkadir,
339	kökçe	Viscum album	Durağan-Çamlıca
340	kökner ağacı	Pteridium aquilinum	Durağan-Hacıoğlu
341	köpek otu	Acorus calamus	Ayancık-Tarakçı
342	köygöçerten	Cirsium arvense	Gerze-Çakallı
343	kum zambak	Pancratium maritimum	Durağan-Hacıoğlu; Dibekli
344	kunduruk	Artemisia absinthium	Durağan-Çerçiler
345	kurbağa otu	Raphanus raphanistrum	Erfelek-Şerefiye

346	kurtbağı		Erfelek-Yeniçam
347	kuşevini	Crataegus monogyna	Erfelek-Merkez Kınık Mah.
348	kuşkonmaz	Asphodelus	Merkez-Aloğlu
349	kuş otu	Theligionum cynocrambe	Merkez-Mertoğlu
350	kuş üzümü	Crataegus monogyna	Merkez-Korucuk Mah.
351	kuşekmeği	Papaver rhoeas	Durağan-Sofular
352	küllüce	Chenopodium album	Durağan-Çaltıcak
353	küpe çiçeği	Symphytum officinale	Merkez-Demirci
354	küt eveyeyük	Rumex acetosella	Durağan-Hacıoğlu
355	lale gülü	Crous speciosus xantholaimos	Merkez-Dizdaroğlu
356	lamzam çiçeği		Ayancık-Erdemli
357	madamak	Polygonum cognatum	Boyabat-Ilıca
358	madımalak	Polygonum cognatum	Boyabat-Ilıca
359	mancar (I)	Brassica oleracea var. viridis	Boyabat
360	mancar (II)	Polygonum cognatum	Boyabat-Sarıağaçyırı
361	mayasur otu	Ajuga reptans	Boyabat-Karacaören, Kadınlı
362	mendek	Malva sylvestris	Gerze-Karlı
363	menekşe yaprağı	Pulmonaria officinalis	Durağan-Sofular
364	menentere	Foeniculum vulgare	Merkez-Korucuk Sarıgüzel Mevkii
365	mengen		Boyabat-Belviran
366	merdiven otu	Amaranthus	Ayancık Ali Köy
367	meretere	Foeniculum vulgare	Merkez-Osmaniye Mah.
368	mergüz	Narcissus pseudonarcissu	Ayancık-Yenice
369	merulcan	Smilax	Merkez-Osmaniye
370	meşe polomiti	Aesculus hippocastanum	Erfelek-Kızıllaot Gülistan Mah.
371	mevlican	Allium sativum	Türkeli
372	mezar çiçeği	Asphodelus	Merkez-Dizdaroğlu
373	mor ot	Echium vulgare	Durağan-Sofular
374	mum çiçeği	Achillea millefolium	Merkez-Osmaniye Mah.
375	müzmelek	Smilax	Türkeli-Satı
376	müzgüldek	Smilax	Türkeli-Ayaz
377	namzan	Sinapis arvensis	Ayancık-Taraklı; Gerze-Çakallı, Dikmen-Merkez
378	narpuz	Mentha aquatica	Durağan-Çaltıcak
379	natır	Pisum sativum	Merkez-Korucuk Mah.
380	oğul otu	Melissa officinalis	Dikmen-Babalıoğlu
381	öbüöbeci	Malva sylvestris	Durağan
382	ökse otu	Viscum album	Ayancık-Sakarabaşı
383	övez	Sarbus	Ayancık-Taraklı
384	pamuk ot	Viscum album	Merkez-Kozcuğaz
385	pancar tohumu	Isatis arenaria	Durağan-Sarıkadı
386	pancar yaprağı	Brassica juncea	Durağan-Merkez
387	patlak otu	Dioscorea communis	Erfelek-Şerifiye Çobanlar Mah.
388	patlanguç çalısı		Erfelek-Merkez Kınık Mah.
389	patlayuk	Trifolium hybridum L.	Merkez-Bostancılı Akdoğan Mah.
390	pazı mancarı	Rumex acetosella	Merkez-Dibekli
391	pazı yaprağı	Beta vulgaris var. Cicla	Merkez-Lala
392	pazu	Beta vulgaris var. Cicla	Durağan-Hacıoğlu; Boyabat-Ilıca
393	peygamber çiçeği	Achillea millefolium	Boyabat-Merkez
394	pezi yaprağı	Beta vulgaris var. Cicla	Merkez-Kozcuğaz
395	pezü	Rumex acetosella	Türkeli
396	pırnal		Erfelek-Şerifiye Çobanlar Mah.
397	pıtırucuk	Greater burdock	Ayancık-Tarakçı
398	pıtırşak	Xanthium strumarium	Erfelek-Karacaköy
399	piretün	Arbutus unedo	Gerze
400	pispiş otu	Foxtai	Boyabat-Kılıçlı
401	piyretün	Arbutus unedo	Gerze
402	polen	Alchemilla vulgaris	Durağan-Sarıkadı
403	porsuk otu		Boyabat-Gazidere, Tekke, Osmanköy
404	pözü	Beta vulgaris var. Cicla	Durağan-Çorakyüzü
405	purç	Viscum album	Durağan-Kemerbahçe; Boyabat-Yaylacık
406	purçak	Viscum album	Durağan-Cevizlibağ

407	püğretün	Arbutus unedo	Dikmen-Göllü
408	saban otu	Chenopodium album	Durağan-Hacıoğlan
409	sabun otu	Saponaria officinalis	Merkez-Kozcuğaz
410	saka çiçeği	Ornithogalum umbellatum	Gerze-Yenikent
411	sakarca	Rumex patientia	Erfelek-Şerefiye
412	sakarcuk	Crocus sativus	Boyabat-Sarıağaçyırı
413	sakız otu	Silybum marianun	Boyabat-Ilıca
414	saran ot	Galium oparine	Gerze-Yakadibi
415	sarıçiçek		Erfelek-Merkez
416	sarılık otu	Malva sylvestris	Boyabat-Sarıyer
417	sarmantalık	Anamirta cocculus	Boyabat-Yeşilyurt
418	sarmaşık	Pulmonaria officinalis	Merkez-Osmaniye, Demirci
419	sarmaşık lahana	Brassica juncea	Merkez-Lala
420	saz	Typha	Merkez-Taşmanlı
421	sazağan otu	Pteridium aquilinum	Durağan-Sofular
422	sazak	Elymus repens	Erfelek
423	sazalak gamış	Typha	Boyabat-Sarıağaçyırı
424	sazan	Elymus repens	Boyabat-Osman Köy
425	sazlık	Typha latifolia	Türkeli
426	selvi tongurşağı	Juniperus drupacea	Gerze-Çakallı
427	sığırdili		Boyabat-Karacaören
428	sığırguyruğu	Rumex patientia	Boyabat-Salar
429	sınk	Tropogon angustifolium	Boyabat-Sarıağaçyırı
430	sırgan	Urtica Dioica	Merkez-Kabalı, Kirencukuru
431	sıylam otu	Hypericum perforatum	Merkez-Akbaş
432	sıylan	Acorus calamus	Türkeli
433	siğil otu		Erfelek-Başaran, Gerze-Yakadibi
434	siğilli gabalak	Plantago major	Durağan-Sofular
435	sinek diken	Eryngium	Ayancık-Tarakçı
436	sinek otu	Foxtai	Merkez-Kozcuğaz; Erfelek
437	siñil otu		Boyabat-Karacaören
438	sirgenç	Chenopodium album	Boyabat-Ilıca
439	sirken	Chenopodium album	Durağan, Merkez-Kozcuğaz
440	sirken mancarı	Chenopodium album	Durağan-Sarıkadı, Boyabat-Yeşilyurt
441	sirken otu	Chenopodium album	Ayancık-Tarakçı; Erfelek-Merkez Kınık Mah.; Boyabat
442	sivil otu	Plantago major	Gerze-Merkez
443	soğan tohumu	Allium ursinum	Ayancık-Tarakçı
444	soğucak mancarı	Portulaca oleracea	Dikmen-Babalıoğlu
445	soğukluk otu	Lacina	Durağan-Merkez
446	somak otu	Typha latifolia	Erfelek-Değirmencili
447	soymuk		Boyabat
448	söğüt tırtılı	Acorus calamus	Erfelek-Gümüşsuyu
449	su nanesi	Origanum majorana	Merkez-Uzungürgen
450	su otu	Elymus repens	Merkez-Aloğlu
451	su teresi	Agropyron cistatum	Durağan-Merkez
452	su tuzağı	Typha latifolia	Ayancık-Ağaçlı
453	su üzümü	Plantago	Durağan
454	sürgeşik otu	Stellaria media	Türkeli-Kuzköy
455	sütleğen otu	Euphorbia pekinensis	Boyabat-Kalebağı
456	sütleyen otu	Euphorbia pekinensis	Erfelek-Soğucalı, Ayancık-Hacılı
457	sütlü ot	Inula helenium	Merkez-Kabalı
458	sütlügavuk	Armoracia rusticana	Erfelek-Kuz
459	sütlüyen mancarı	Phyteuma spicatum	Erfelek-Hürremşah
460	şalba	Raphanus raphanistrum	Durağan-Hacıoğlan
461	şam otu	Amaranthus	Gerze-Yenikent
462	şelep	Orchis masculus	Dikmen-Babalıoğlu
463	şert	Rosa canina	Türkeli-Taşgüney
464	şiy	Vicia sativa	Saraydüzü-Avluca
465	tatlıyuğ	Plantago	Merkez-Mertoğlu
466	tavşan çiçeği	Scolymus hispanicus	Gerze
467	tavukağacı	Armoracia rusticana	Ayancık-Dedeagaç

TÜRÜK

Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi

2022, Yıl 10, Sayı: 31

Issn: 2147-8872

468	tavukayağı	Armoracia rusticana	Ayancık-Çangal
469	tafana	Laurus nobilis	Ayancık-Taraklı
470	tekecen	Tropogon angustifolium	Durağan-Çayağzı
471	tekecem	Tropogon angustifolium	Durağan-Sofular
472	tekelce	Tragopogon reticulatus	Boyabat-Maruf
473	tekesakalı	Tropogon angustifolium	Durağan-Sarıkadı, Boyabat-Yaylacık
474	temrö	Chelidonium majus	Erfelek-Merkez Kınık Mah.
475	tetere	Cotinus coggygia	Durağan-Çayağzı
476	tezi yaprağı	Brassica juncea	Merkez-Osmaniye
477	tırtıl	Urtica Dioica	Boyabat-Ilıca
478	tiken otu	Chenopodium	Erfelek-Hürremşah
479	tikence	Tropogon angustifolium	Durağan-Kemerbahçe
480	tikencük otu	Cnicus benedictus	Durağan-Sofular
481	tikenli ot	Cirsium	Durağan-Çöve
482	tilkiguyruğu		Erfelek-Gümüşsuyu
483	torç	Rhododendron ponticum	Türkeli-Tacahmet
484	tosbō otu	Theligionum cynocrambe	Boyabat-Karacaören
485	töngel	Mespilus germanica	Boyabat ve yöresi
486	tupluk		Erfelek-Hürremşah, Merkez-Sazlı
487	üç yapraklı ot	Trifolium pratense	Erfelek-Gümüşsuyu, Veysel
488	üyüdü otu	Sambucus nigra	Boyabat-Karacaören
489	üzen otu	Galium aparine	Durağan-Sofular
490	yaban çiçeği	Ornithogalum	Merkez-Taypaklı
491	yaban çileği	Alchemilla vulgaris	Boyabat-Kılıçlı; Merkez-Aloğlu
492	yaban çoğrütü	Malus sylvestris	Ayancık-Ağaçlı Harzana Mah.
493	yaban evek otu	Rumex crispus	Erfelek-Şerefiye Çobanlar Mah.
494	yaban eveleği	Tringa totanus	Durağan-Sofular
495	yaban gavuşu	Armoracia rusticana	Erfelek-Çeçe, Abdaloğlu
496	yaban gülü	Rosa canina	Erfelek-Gümüşsuyu
497	yaban havucu	Cnicus benedictus	Erfelek
498	yaban ispanak	Rumex acetosella	Ayancık-Sakarabaşı
499	yaban inciri	Opuntia ficus indica	Ayancık-Alıköy, Harzana
500	yaban mancarı	Raphanus raphanistrum	Erfelek-Değirmencili
501	yaban menekşesi	Saintpaulia ionantha	Ayancık-Sakarabaşı
502	yaban otu		Erfelek-Hürremşah
503	yaban üzümü	Sambucus nigra	Erfelek-Değirmencili, Şerefiye, Veysel
504	yaban yulafı	Lolium temulentum	Ayancık-Sakarabaşı
505	yabani isbanak	Sanchus oleraceus	Ayancık-Uzunçam
506	yabani lale	Arum	Ayancık-Ağaçlı
507	yabani pırasa	Allium ursinum	Gerze-Yenikent
508	yalamuk		Boyabat
509	yandak tiken	Sambucus nigra	Gerze-Merkez, Merkez-Sazlı
510	yapışak	Greater burdock	Merkez Kozcuğaz Mah.
511	yapışan ot	Astragalus membranaceus	Durağan-Sofular
512	yapışkan otu	Galium aparine	Merkez-Uzungürgen
513	yapuşuk diken	Foxtai	Durağan-Sofular
514	yara otu	Plantago	Erfelek-Merkez Kınık Mah.; Boyabat-Kadın
515	yara yaprağı	Plantago major	Erfelek-Şerefiye Çobanlar Mah.; Merkez-Dibekli
516	yarpuz		Saraydüzü-Yalmansaray
517	yatuma çiçeği		Merkez-Akbaş
518	yavaşana		Merkez-Akbaş
519	yayılanca	Juniperus drupacea	Merkez-Osmaniye Mah.
520	yayra çiçeği	Helichrysum arenarium	Boyabat-Akçakese
521	yaz çiçeği	Crous speciosus xantholaimos	Boyabat-Salar
522	yelepek	Chenopodium album	Ayancık-Sakarabaşı
523	yelgeçik	Convolvulu arvensis	Erfelek-Şerefiye
524	yelmeşik	Tragopogon reticulatus	Boyabat-Kılıçlı
525	yelmük	Asphodelus aestivus	Boyabat-Aşıklı
526	yemiş	Sambucus nigra	Durağan-Sofular
527	yemişen	Crataegus monogyna	Gerze-Çakallı, Boyabat-Gazidere
528	yemlik	Elymus repens	Boyabat-Yeşilyurt

529	yer inciri	Opuntia humifusa	Merkez Ada Mah.
530	yergeşik	Convolvulus arvensis	Ayancık-Çamyayla
531	yeşil ot	Salicornia europaea	Durağan-Sofular
532	yeytün	Sambucus nigra	Dikmen Babalıoğlu Kement Küme Evleri
533	yılankavuşu	Arum italicum miller	Erfelek-Tombulgüney
534	yılayatağı	Pulmonaria officinalis	Ayancık-Sakarabaşı
535	yılgun	Erica arborea	Erfelek-Şerefiye Çobanlar Mah.
536	yimlik	Allium subhirsutum	Boyabat-Yeşilyurt
537	yirmi üç nisan çiçeği	Ornithogalum montanum	Erfelek-Güven
538	yitün	Sambucus ebulus	Erfelek-Şerefiye Çobanlar Mah.
539	yumurtaboyası otu	Lavandula stoechas	Durağan-Hacıoğlu
540	yüştün otu	Sambucus nigra	Erfelek-Horzum
541	yütün otu	Sambucus nigra	Erfelek-Gümüşsuyu
542	yüzegülecı	Malva sylvestris	Ayancık-Ağaçlı
543	zamzam	Senecio vulgaris	Durağan-Çerçiler
544	zemiz ot	Portulaca oleracea	Boyabat-Maruf; Merkez-Taypaklı
545	zıbdık	Trachystemon orientalis	Boyabat-Bağlıca
546	zılbirt	Trachystemon orientalis	Ayancık; Merkez, Taşmanlı; Erfelek-Merkez
547	zılbit	Trachystemon orientalis	Merkez-Osmaniye, Kozcuğaz, Lala, Aloğlu
548	zılıf		Boyabat-Karacaören
549	zılvt	Trachystemon orientalis	Ayancık-Sakarabaşı

Tablo 1: Bitki Adları Tablosu

Sonuç

Bu çalışmayla Sinop ve yöresi ağızlarında geçen 549 adet bitki adı Türkçenin bitki adları söz varlığına kazandırılmıştır. Adlara bakıldığında ad vermenin daha çok ad aktarması, deyim aktarması, eşadlılık, güzel adlandırma gibi yollarla yapıldığı görülür. Ad aktarmalarında bütün yerine parçanın alınması; deyim aktarmalarında ise hayvandan bitkilere yapılan aktarımlar en çok yapılan adlandırmalar olmuştur. Bitkilerin renk, sap, doku, tat, koku, incelik-kalınlık, dayanıklılık gibi fiziksel özellikleri yanında yetiştirme zamanı ve şifa özellikleri adlandırmada en öne çıkan belirleyicilerdir. Ayrıca birey ya da toplumun inancı, geçmişi, kültürü, beslenme alışkanlığı, geçim şartları da adlandırmada etkili olmuştur. Adlandırmaların yapı biçimleri ise daha çok sıfat tamlaması, belirtisiz isim tamlaması, sıfat-fiil öbeği ve tek sözcük şeklinde görülmüştür.

Kaynaklar

Aksan, D. (2006). *Anlambilim*, Ankara: Engin Yayınevi.

Baytop, T. (2007). *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları.

Komisyon. (1973). *Cumhuriyetin 50. Yılında 1973 İl Yıllığı*, Ankara: Önder Matbaası.